MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
LINO FARRUGIA SACCO

Seduta ta' l-20 ta' Mejju, 2009

Citazzjoni Numru. 1190/2007

Malta Shipyards Limited
vs
VPJ Limited

Il-Qorti,

A. RIKORS:

Rat ir-rikors ta’ Malta Shipyards Limited u konfermat bil-gurament minn Ivan Borg, li bih esponiet:

1. Illi s-socjeta` attrici Malta Shipyards Limited hija kreditirici tas-socjeta` konvenuta VPJ Limited fis-somma globali ta’ tmint elef, mija u wiehed u disghin liri Maltin u tmienja u tmenin centezmu (Lm8,191.88c), kwantu ghas-somma ta’ sebat elef, disa’ mija u zewg liri u tmienja u tmenin centezmu (Lm7,902.88c) bilanc tal prezz ta’ xoghlijiet, riparazzjonijiet u servizzi ezegwiti fuq inkarigu tas-socjeta` konventuta fuq il-barkun Michael III skond l-*invoices* numri 11482 u 11531, it-tnejn tal-11 t’ Awissu 2005; u kwantu ghall-bilanc ta’ mitejn u disgha u tmenin

lira Maltin (Lm289) prezz ta' servizzi esegwiti fuq inkarigu tal-istess socjeta` konvenuta fuq il-vapur MV Zebbug skond l-*invoice* numru 12141 tat-2 ta' Novembru 2006, oltre l-imghax kif stipulat fl-imsemija *invoices* sad-data tal-pagament effettiv.

2. Illi minkejja li s-socjeta` konvenuta giet interpellata diversi drabi biex thallas, hija baqghet inadempjenti.

3. Illi jezistu l-elementi kollha rikjesti mill-ligi ghat-tenur tad-dispozizzjonijiet ta' l-artikoli 167 sa 170 tal-Kodici tal-Procedura Civili (Kap. 12) billi d-dejn fuq imsemmi huwa cert, likwidu u skadut u sa fejn taf ir-rikorenti, is-socjeta` intimata ma ghandha ebda eccezzjoni xi tressaq kontra t-talba ghall-hlas tal-imsemmi ammont.

Ghaldaqstant, prevja kull dikjarazzjoni li tirrizulta mehtiega, is-socjeta` rikorrenti talbet li din il-Qorti joghgobha:

(i) tiddeciedi t-talba bid-dispensa tas-smigh tal-kawza ghat-tenur tal-artikoli 167 sa 170 tal-Kodici tal-Procedura Civili; u
(ii) tikkundanna lis-socjeta` konvenuta VPJ Limited thallas lir-rikorrenti s-somma ta' Lm8,191.88c bilanc ta' prezz ta' xoghlijiet, riparazzjonijiet u servizzi esegwiti mill-istess rikorrenti fuq inkarigu ta' l-istess VPJ Limited kif fuq inghad.

Bl-ispejjez komprizi ta' l-ittra ufficjali tad-29 ta' Jannar 207 u bl-imghaxijiet skond il-ligi u skond l-*invoices* imsemmija sad-data tal-pagament effettiv kontra s-socjeta` konvenuta li giet ingunta minn issa ghas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda u d-dokumenti prezentati mis-socjeta` rikorrenti.

Rat in-nota a fol 18 tal-process biex ma jigux applikati l-artikoli 167 *et* tal-Kap 12.

Rat li fit-12 ta' Dicembru 2007 il-Qorti tat il-fakulta` lis-socjeta` intimata biex tipprezenta risposta guramentata.

B. RISPOSTA:

Rat ir-risposta ta' VPJ Limited u konfermata bil-gurament minn Joseph Zammit, li biha esponiet:

<u>Dwar il-fatti</u>:

Illi l-fatti dikjarati mill-atturi huma kontestati u l-ebda wahda mill-fatti indikati ma hi ammessa. Illi s-socjeta` intimata m'hijiex debitrici tar-rikorrenti u ma ghandha thallas xejn fost l-obrajn ghar-ragunijiet hawn taht indikati.

<u>Eccezzjonijiet</u>:

1. Preliminarjament illi din il-Qorti ma ghandhiex il-gurisdizzjoni mehtiega biex tisma' l-kaz u hi ma hijiex qieghda tissottometti ruhha ghall-gurisdizzjoni ta' din il-Qorti stante li l-mertu tal-kawza hi regolata minn Klawsola Arbitrali kontenuta fil-kuntratt mal-Malta Shipyards Limited. Il-klawsola in kwistjoni taqra kif gej:

''21.3 Arbitration. Any dispute, difference or claim arising out of or in conneciton with this Contract, other than any dispute which is successfully determined in accordance with sub-clause 21.2 above shall be referred to Arbitration. The seat of Arbitration shall be London, England. The arbitration proceedings shall be in the English language and shall be governed by the Arbitraton Act 1996 or any statutory re-enactment or variation thereof in force at the time of the reference to arbitration''.

2. Illi kompletament bla pregudizzju ghas-suespost it-talbiet tar-rikorrenti ghanhom jigu michuda.

(i) In kwantu dak li jirrigwarda li l-ammont ta' Lm289 mitluba in konessjoni mal-MV Zebbug gja thallas kif evidenzjat mill-ircevuta annessa.

(ii) Illi in kwantu ghal dak li jirrigwarda ix-xogholijiet li saru fuq l-MV Michael III u Michael IV, dawn ma sarux skond is-sengha u l-arti u wasslu fil-fatt biex

jintilef il-bastiment Michael IV u ghaldaqstant ir-rikorrenti mhijiex intitolata titlob il-hlas ta' xogholijiet li ma sarux kif pattwit skond is-sengha u l-arti.

3. Illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-atturi.

4. Illi ghal kull buon fini gie indikat mil-eccipjent li l-eccezzjonijiet hawn moghtija huma separati u indipendenti minn xulxin u qieghdin jinghataw kull wahda bla pregudizzju ghall-ohrajn.

5. Salv eccezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz.

Rat il-ista tax-xhieda u d-dokumenti prezentati mis-socjeta` intimata.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet lix-xhieda bil-gurament.

Semghet l-abili difensuri.

Ikkunsidrat

C. PROVI:

Rat in-nota ta' riduzzjoni li giet prezentata mis-socjeta` rikorrenti fit-13 ta' Frar 2008, li permezz taghha irriduciet it-talba taghha ghall-ammont ta' €18,410, oltre l-imghaxijiet u l-ispejjez kif spjegat fir-rikors guramentat.

Xehed Joseph Zammit u qal li ghandu l-kariga fid-ditta intimata ta' Direttur. Mistoqsi dwar jekk hemmx ammont li ghandu jaghti qal li jikkontesta li l-ammont hu dovut u bl-ebda mod ma huwa cert. Eesebixxi ittra mibghuta lil Malta Shipyard Ltd dwar ix-xogholijiet hziena li saru. L-ittra ufficjali ghandha d-data ta' Ottubru 2005. Cahad li iffirmajt *invoice* jew awtorizzah.

Rat l-affidavit ta’ Joseph Meli li permezz tieghu qal lil f’Gunju 2005 *Malta Shipyards Limited* accettat li taghmel xogholijiet fuq il-barkun Michael III u t-*tug* Gabrielle. Iltaqa’ ma’ Joseph Zammit ghas-socjeta` intimata li ntrabtet li thallas hi u tibqa’ responsabbli wahedha ghall-ispejjez kollha tax-xogholijiet (Dokument MSL7). Kuntratt ghat-tiswijiet gie iffirmat fit-28 ta’ Gunju 2005 bi ftehim li kull kwistjoni naxxenti minn dan il-kuntratt kellha tigi determinata b’arbitragg f’Londra (Dokument MSL6). Tlestew ix-xogholijiet u Joseph Zammit ghas-socjeta` intimata accetta x-xoghol u l-*invoice* u ghalhekk fil-fehma tieghu ntrabat li jhallas lit-Tarzna l-prezz shih ta’ €158,397 (Dok MSL8) u *invoice* ohra ta’ €7334. Is-socjeta` intimata hallset b’kollox €150,000. Fis-26 ta’ Settembru 2005 kitbu lil Joseph Zammit ghall-bilanc ta’ €11,076 (Dok MSL14 u MSL16), izda b’ittra ufficjali tad-19 ta’ Ottubru 2005 saret interpellazzjoni lis-socjeta` rikorrenti biex tersaq ghal-likwidazzjoni u hlas tad-danni allegatament fuq xoghol hazin fuq il-barkun Michael III. Semma li dwar il-kwistjonijiet la joseph Zammit personalment u anqas is-socjeta` intimata ma ipprezentaw arbitragg jew li kellhom imorru arbitragg. Fl-20 ta’ Dicembru 2005 regghet saret talba ohra minghand is-socjeta` intimata, izda r-risposta kienet li hemm kwistjoni legali mat-Tarzna. Il-kwistjoni baqghet ma issolvietx u saru l-proceduri odjerni.

D. KUNSIDERAZZJONIJIET:

D1. Fatti partikolari tal-kaz:

Din id-decizjoni hi rigward il-klawsola arbitrali (klawsola 21.3 tad-Dokument MSL6 a fol 72 tal-process).

Ir-rikorrenti sostniet li bejn il-partijiet kien hemm diversi xogholijiet u l-klawsoli kienu *standard*. Semmew li l-klawsola li tvesti l-arbitragg f’Londra b’gurisdizzjoni esklussiva hija mizura prattika u espendjenti biex kwistjonijiet dwar xoghol b’konnessjonijiet internazzjonali jigu trattati u decizi b’mod gust f’*forum* indipendenti u maghruf sew fil-qasam marittimu.

Izda hi sostniet li dawn il-kunsiderazzjonijiet ma jghoddu bl-ebda mod ghall-kaz prezenti. Is-socjeta` intimata hija

kumpanija Maltija li talbet lir-rikorrenti tizegwixxi xogholijiet f'Malta fuq barkun li dak iz-zmien kien jinsab hawn Malta. Sostniet li l-*forum* maghzul m'ghandu l-ebda konnessjoni mal-obbligazzjoni u l-ezekuzzjoni taghha. Bhala prova ta' dan stess tissemma l-ittra ufficjali datata 19 ta' Ottubru 2005, prezentata quddiem din il-Qorti.

<u>D2. Validita` tal-klawsola arbitrali:</u>

Din il-Qorti kif presjeduta fil-kawza fl-ismijiet **Calibre Industries Limited vs Slipform Engineering Limite**d (Citazz. Numru 751/04FS) u deciza fid-19 ta' Novembru 2007 qalet:

"Fis-sentenza ta' l-Onor. Qorti ta' l-Appell Kum fil-kawza fl-ismijiet **Edwin Vella vs Wilfred Mamo noe** tat-13 ta' Ottubru, 1989 inghad li kif huwa ormai pacifiku fil-gurisprudenza taghna klawsola arbitrali hija valida u dana in omagg ghall-volonta` libera tal-partijiet.

Il-polza kienet tipprovdi li *all differences* kellhom jigu sottomessi ghall-artbitragg. Il-Qorti sabet illi din il-klawsola kienet tkopri l-mertu tal-kwistjoni. L-attur kien dahal fil-polza flok l-assikurat ta' qablu u ghalhekk kien jispetta lilu jarah x'hin huma l-kundizzjonijiet.

Il-Qorti ta' l-Appelli ikkonfermat is-sentenza tal-ewwel Qorti u ddikjarat ruhha inkompetenti in vista tal-klawsola arbitrali.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Mark Laferla vs Sammy Attard** deciza mill-Onor Qorti App Kum fil-31 ta' Mejju, 1995 inghad li l-ligi trid tassikura li l-oggett tal-kontroversja u l-adezjoni tal-parti li l-kontroversja tkun rizoluta b'arbitragg, fost elementi ohra, ikunu jirrizultaw formalment minn kitba privata jew att pubbliku sabiex tkun evitata kwalunkwe incertezza. Konsegwentement jekk f'kaz din il-kitba ma saritx il-kunsens u l-accettazzjoni ma nghatawx validament skond il-ligi. Konsegwentement il-proceduri kollha bl-arbitragg - inkluz il-***lodo*** stess - ma jistghux jitqiesu li b'xi mod jivvinkolaw u jobbligaw lill-appellant.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Dr. Renato Cefai nomine vs Valletta Freight Services Limited** deciza mill-Prim Awla

fit-30 ta' Marzu, 2001 mill-Imh. Caruana Demajo inghad li klawsoli arbitrali fil-kuntratti kellhom jigu rispettati u dan anke jekk il-Qrati Maltin ukoll kellhom gurisdizzjoni konkorrenti.

Ghalhekk klawsola arbitrali hija valida u dana in omagg ghall-volonta` libera tal-partijiet. Klawsoli arbitrali fil-kuntratti kellhom jigu rispettati u dan anke jekk il-Qrati Maltin ukoll kellhom gurisdizzjoni konkorrenti. Il-ligi trid tassikura li l-oggett tal-kontroversja u l-adezjoni tal-parti li l-kontroversja tkun rizoluta b'arbitragg, fost elementi ohra, ikunu jirrizultaw formalment minn kitba privata jew att pubbliku sabiex tkun evitata kwalunkwe incertezza."

Fis-sentenza deciza minn din il-Qorti kif presjeduta (fl-1 ta' Dicembru 2008) fil-kawza fl-ismijiet **Christopher Grech vs Joseph Cutajar et** (Rikors Numru 790/07FS) inghad:
"Jidher li fil-gurisprudenza nostrana gie ritenut li:
"Il-Qrati Taghna ammettew il-validita` tal-klawsola arbitrali, li tista' tigi stipulata anke biex l-obligazzjonijiet ezistenti bejn il- kontraenti tigi sottratta mill-gurisdizzjoni tat-Tribunali"
(Ara **Joseph Laferla noe vs Salvino Mizzi noe** deciza mill-Prim' Awla Qorti Civili fit-22 ta' Frar 1964), kif ukoll fil-kawza **Edwin Vella vs Wilfred Mamo noe,** Appell Kummercjali datat 13 ta' Ottubru 1989.
"Kif huwa ormai pacifiku fil-gurisprudenza nostrana, klawsola arbitrali hija valida u dan in omagg ghall-volonta` libera tal-partijiet."

Din kienet il-linja li ttiehdet mill-qrati taghna qabel l-emendi introdotti fil-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili bl-Att XXIV ta' l-1995. Hu issa provvdut fl-Artikolu 742(3) tal-Kap 12 li:
"Il-gurisdizzjoni tal-Qrati ta' kompetenza civili mhijiex eskluza mill-fatt li jkun hemm xi ftehim ta' arbitragg bejn il-partijiet, sew jekk il-procedimenti ta' arbitragg ikunu nbdew jew le, f'liema kaz il-Qorti bla hsara ghad-disposizzjonijiet ta' kull ligi li tirregola l-arbitragg, ghandha twaqqaf fil-procedimenti minghajr pregudizzju ghad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu u

ghas-setgha li ghandha l-Qorti li taghti kull ordni jew direttiva."

Dan fil-fatt, gie mfisser u spjegat fid-decizjoni tal-Qorti ta' l-Appell tal-4 ta' Mejju 1998 **George Camilleri vs Hugh P. Zammit noe**:
"il-ligi (fl-artikolu 742(3) kif emendat) riedet li jigi assigurat li l-gurisdizzjoni tal-Qorti ta' kompetenza civili ma tkunx eskluza mill-fatt biss li jkun hemm xi ftehim ta' arbitragg bejn il-partijiet. Riedet allura tassigura li l-Qrati Civili jkunu jistghu u jkollhom il-kompetenza li jissindikaw il-validita` ta' tali ftehim ta' arbitragg, li kellhom id-dritt li jirregolaw il-proceduri skond kif trid il-ligi u anke li jkollhom il-kompetenza u l-gurisdizzjoni li jassiguraw l-ezegwibilita` tad-decizjonijiet arbitrali permezz ta' atti u mandat kawtelatorji, kif ukoll atti u mandati ezekuttivi……Dan ifisser illi d-disposizzjoniji 742(3) ma kinitx intiza biex tinnewtralizza l-effikacja ta' klawsola arbitrali, imma intiza biss biex tassigura li jkunu l-Qrati Civili li jkollhom il-gurisdizzjoni li jirregolaw il-mod kif tali klawsola arbitrali kellhom jigu mhaddma u dana billi jkollhom il-poter li jaghmlu tajjeb u jaghtu direttivi fil-kaz li jkun hemm lakuni jew diffikultajiet fil-mod kif tali klawsoli kellhom jigu proceduralment imhaddma fil-prattika."

F'decizjoni ohra, **George Xuereb vs Accountant General et** datata 28 ta' Frar 1997, il-Qorti ta' l-Appell diga kienet enuncjat illi:
"naturalment dan ma jfissirx li l-klawsola arbitrali fejn tapplika tista' tigi reza bla ebda effett bis-semplici rikors lil dawn il-Qrati. Ifisser pero`, li din il-Qorti ghandha l-gurisdizzjoni originali u "overiding" li tissindika wkoll l-applikazzjoni ta' l-ezekuzzjoni ta' dawn il-klawsoli arbitrali."

Ara wkoll f'dan is-sens il-kawza deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-27 ta' Ottubru 2004, referenza 1246/97PS, fl-ismijiet J**oseph Micallef et vs Jovin Rausi noe**.

Issa, fil-kaz in ezami, in vista ta' dan kollu enuncjat hawn fuq, il-klawsola arbitrali in kwistjoni hija operattiva. Il-klawsola kif inhi miktuba hija wiesgha u tinkorpora kull

diskordanza li tinqala' bejn il-partijiet. Illi ma taghmilx differenza, li fil-fatt, ir-rikorrent agixxa *qua* azzjonista f'din il-kawza, galadarba l-*Memorandum and Articles of Association* isemmu b'mod specifiku "*members or the beneficial owners*," dan jinkludi wkoll [fil-kaz in ezami u mehud kont tal-lokuzzjoni wzata fl-artikoli 33 u 34 tal-*Memorandum*] lill-azzjonisti. Kwindi, ladarba l-*Memorandum and Articles* gie iffirmat miz-zewg kontraenti, ifisser li qablu fir-rigward tal-klawsoli elenkati hemmhekk. Ghalhekk din il-klawsola arbitrali fil-*Memorandum and Articles of Associa*tion tal-kumpanija hija valida, ghax voluta miz-zewg kontraenti, u ghaldaqstant ghandha tibqa' rispettata. F'dan il-kaz, ghalhekk, in vista ta' dak akkordat mill-partijiet fi klawsoli 33 u 34 tal-*Memorandum and Articles of Association*, tali diskordanza ghanda tigi differita lill-arbitru jew arbitri, skond il-kaz, u dan ghall-gudizzju opportun."

<u>D3. Rinunzja ghall-klawsola arbitrali:</u>

Is-socjeta` rikorrenti qed targumenta li s-socjeta` intimata interpellata ghal-likwidazzjoni u hlas ta' dannipermess ta' ittra ufficjali. A bazi ta' dan, is-socjeta` rikorrenti ssostni li s-socjeta` intimata irrinunzjat ghal dan il-patt kommissorju u iddecidiet volontarjament b'mod tacitu li tissottometti ruhha ghall-gurisdizzjoni ta' din il-Qorti, u cioe` li tirrinunzja ghall-arbitragg.

In sostenn ta' dan l-argument is-socjeta` rikorrenti tikkwota **Ignatius Gatt vs Franco Faccetti et**, Appell, 10 ta' Ottubru 2003:

"Iz-zewg partijiet kellhom it-tnejn indaqs l-obbligu kontrattwali, wara li tfacca d-dizgwid serju bejniethom, li jirreferu l-kwistjoni ghad-decizjoni ta' l-arbiutru minghajr dewmien. Huwa principju sagrosant tal-ligi li l-kuntratti ghandhom jigu esegwiti bil-buona fidi. Din il-Qorti hi tal-fehma li mhux permess ghall-konvenuti li issa jinvokaw l-ezekuzzjoni tal-klawzola arbitrali f'din il-kawza meta bil-passivita' prolungata taghhom, kienu wrew bic-car li ma kellhomx l-intenzjoni li jimxu fit-triq ta' l-arbitragg".

(ara f'dan is-sens ukoll **Calibre Industries Ltd vs Muscat Motors Ltd.** Appell, 25 ta' Frar 2005).

Izzid li kull parti tista tirrinunzja, kemm espressament u anke tacitament, ghal dak il-patt (ara fost ohrajn **Edward Rizzo pro et noe vs Major Arthur D. Abbott pro et noe** Prim'Awla, 26ta' Ottubru 1952).

Insistiet li:
"il-qrati taghna dejjem sostnew li l-gurisdizzjoni taghhom ma tispiccax awtomatikament bil-ftehim tal-partijiet li jissotomettu l-kwistjonijiet ta' bejniethom lil gurisdizzjoni estera, jekk jirrizulata li jkun aktar prattiku u espedjenti li l-qrati Maltin jiddeterminaw il-kwistjoni (**Gatt vs Gollcher,** Kummerc, 14 ta' Novembru 1916, XXIII.iii.484). F'dan ir-rigward, il-qrati taghna segwew il-prattika tal-qrati Inglizi "maghrufa bhala *forum nonconveniens* li titlob lil dak li jopponi l-gurisdizzjoni li jissodisfa lill-Qorti li l-gurisdizzjoni estera li jkun qed jinvoka tkun tista taghmel gustizzja bejn il-partijiet sostzajalment b'anqas inkonvenjenza u spiza, u li ma tipprivax lill-attur minn vantagg personali, legittimu jew legali li huwa jkollu fil-gurisdizzjoini fejn ippropona l-kawza*"* (**Bonello vs Mifsud*,*** Kummerc, 30 ta' April 1938 (XXX.iii.373).

Izda fil-kawza deciza mill-Qorti ta' l-Appell fil-kawza fl-ismijiet **Luigi Spiteri Debono vs Dr. Louis Galea noe** tal-15 ta' Mejju 1931 kienet qalet hekk:
"*E` valida li clausola arbitrale merce` cui tutte le questioni insorgenti durante l'esecuzione di un contratto debbano essere deferitead una deterinate camera arbitrale estera….. L'inadempimento ed i conseguenziali danni sono tra gli effetti di un contratto".*

Ukoll fil-kawza fl-ismijiet **Walter Bonello noe vs P.L. Ercole Valenzia noe** tat-30 ta' Gunju 1948, deciza mill-Qorti tal-Kummerc intqal:
"ghalkemm il-Qorti ghaddiet ghall-konjizzjoni tal-mertu sabiex tara sa fejn tista' tasal u tifhem ahjar il-kwistjoni, il-konvenut *nomine* baqa' jinsisti fuq dik l-eccezzjoni [ta' nuqqas ta' gurisdizzjoni], u l-Qorti ma tistax ma tiehu konjizzjoni taghha, ghax il-kuntratti ghall-partijiet kontraenti ghandhom is-sahha ta' ligi, u ghandhom jigu ezegwiti bil-bwona fede…… Dak il-patt [i.e. il-lodo arbitrali] ma hux kuntrarju ghal-ligi, ghax il-Qorti tibqa'

dejjem kompetenti biex tinvestiga l-validita` u l-effikacja ta' l-arbitragg …… U la darba l-patt aritrali huwa validu, u l-Qorti ma tara ebda impossibilita` fl-osservanza tieghu da parti ta' l-attur, ebda raguni ma hemm biex l-atur ma joqghodx ghal dak il-patt. Il-fatt li l-arbitragg kellu jsir f'Londra ma jaffettwax il-validita` u l-legalita` tal-patt …"

Din il-Qorti taqbel ma' dak sostnut mis-socjeta` intimata. Hu dejjem prezunt li ftehimijiet ma jsirux ghal xejn u l-partijiet jaghmluhom il-*buona fede*. Jekk ma jkunx hemm rinunzja tal-klawsola arbitrali, din ghandha tkun effikaci. Ir-rinunzja trid dejjem tkun cara ghax altrimenti mhix sostenibbli. Trid tkun jew espressa, u anke possibbilment tacita, izda certament mhux ekwivoka. Infatti r-rinunzja dejjem trid tkun cara, anke jekk tacita. Difatti fil-kawza fl-isimijiet **Calibre Industries Ltd vs Muscat Motors Limited**, deciza mill-Qorti ta' l-Appell fil-25 ta' Frar 2005, gie ritenut illi:
"rinunzja ghall-klawsola arbitrali, bhal kull parti tal-ftehim li ritenut ikkonkordaw il-partijiet, trid tkun cara u inekwivoka….. biss din il-Qorti jidhrilha li tali rinunzja mhux necessarjament tkun espressa izda tista' tkun anke tacita."

Huwa minnu illi f'dik is-sentenza l-Qorti ta' l-Appell irriteniet illi d-dritt ghall-klawsola arbitrali kien gie rinunzjat, pero` wiehed irid iqis ic-cirkustanzi differenti li fihom gie deciz dak il-kaz, wara li l-Qorti irreferiet espressament ghall-fatt illi s-socjeta` attrici f'dik il-kawza kienet invokat il-klawsola arbitrali permezz ta' *fax* izda l-partijiet baqghu ma waslux ghal arbitragg, u dan stante li wahda mill-partijiet injorat ghal kollox l-invokazzjoni espressa tal-klawsola arbitrali min-naha tal-parti l-ohra.

Fil-fehma tal-Qorti l-ittra ufficjali mibghuta mis-socjeta` intimata kienet intiza semplicement biex tissalvagwardja d-drittijiet taghha u la kienet tirreferi ghall-proceduri gudizzjarji u lanqas ghal dawk arbitrali. L-ittri ufficjali bejn il-partijiet hallew kompletament miftuha l-possibilita` ta' l-arbitragg. B'ebda mod ma irrizultat rinunzja cara, certa u inekwivoka, anke jekk tacita [ara **Maria Carmela Casha**

noe vs Albert Mizzi et noe, deciza mill-Qorti ta' l-Appell fil-5 ta' Gunja 1985 fejn il-Qort qalet:
'ir-rinunzja trid tkun cara u univoka u s-silenzju wahdu, meta mhux akkopjat ma' xi haga ohra, ma jistax jigi interpretat bhala li jammonta ghal rinunzja'.

Lanqas ma irrizultat tali passivita` kif jissemma fil-kawza fl-ismijiet **Gatt et vs Facchetti pro et noe et** deciza mill-Qorti ta' l-Appell fl-10 ta' Ottubru 2003.

E. KONKLUZJONIJIET:
Ghal dawn il-motivi tilqa' l-eccezzjoni preliminari tas-socjeta` intimata li din il-Qorti ma ghandhiex il-gurisdizzjoni mehtiega biex tisma' l-kaz minhabba l-klawsola arbitrali kontenuta fil-kuntratt mal-Malta Shipyards Limited. Ghalhekk a tenur tal-Kap 12 artikolu 742(3) tordna li jitwaqqfu l-procedimenti minghajr pregudizzju ghal dak li jintqal fis-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu.

Spejjez ta' din il-procedura kontra s-socjeta` attrici.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------